

Asia: VN/9885/2025

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi tietosuojalainsäädännön kokonaisuudistukseen liittyvistä muutoksista oikeusministeriön hallinnonalan lainsäädäntöön

Tietosuojalakiin ehdotettavat muutokset

Kommenttinne koskien tietosuojalain 4 §:n ehdotettavia muutoksia (henkilötietojen käsittely yleistä etua koskevan tehtävän suorittamiseksi tai julkisen vallan käyttämiseksi):

Vakuutuskeskus koostuu kolmesta lakisääteisestä organisaatiosta eli Liikennevakuutuskeskuksesta, Potilasvakuutuskeskuksesta ja Ympäristövakuutuskeskuksesta, joiden nimissä lausunto annetaan.

Vakuutuskeskus kannattaa tietosuojalain 4 §:n soveltamisalaan ehdotettua laajennusta. On perusteltua, että julkista hallintotehtävää hoitavien yksityisten tahojen on mahdollista vedota henkilötietojen käsittelyssä samoihin oikeusperusteisiin kuin viranomaisten. Säännös mahdollistaa nykyistä laajemmin sellaisen henkilötiedon käsittelyn julkisen hallintotehtävän hoitamisen yhteydessä, johon ei välttämättä suoraan löydy erityislainsäädännöstä oikeuttavaa pykälää. On kuitenkin huomattava, että yleistä etua koskeva tehtävä ja julkinen hallintotehtävä ovat juridisina käsitteinä edelleen epäselviä. Kytettäessä oikeuksia ja velvollisuuksia laissa näihin, tulisi lain perusteluissa pyrkiä selventämään käsitteitä esimerkein.

Esityksen perusteluissa todetaan, että palveluiden kehittäminen olisi yleistä etua koskeva tehtävä, ja siinä tapahtuva henkilötietojen käsittely olisi yhteensopiva alkuperäisen käsittelyn kanssa. Esityksessä todetaan kuitenkin, että lainkohta ei luo oikeutta käsitellä henkilötietoja ns.

toisiokäyttöön eli sellaiseen myöhempään käyttöön, joka olisi yhteensopimaton alkuperäisen käsittelytarkoituksen kanssa. Esitys jättääkin oikeudellisen epävarmuuden siitä, missä määrin henkilötietoja voidaan säännöksen nojalla käyttää esimerkiksi lakisääteisen vakuutuslajin toimeenpanon kehittämis-, suunnittelu ja selvitystehtäviin, jotka käsitteinä katsotaan pääsääntöisesti kuuluvan toisiolain piiriin.

Kommenttinne koskien tietosuojalain 6 §:n ehdotettavia muutoksia (erityisiin henkilötietoryhmiin ja rikostuomioihin ja rikoksiin liittyvä käsittely):

Vakuutuskeskus kannattaa ehdotettua soveltamisalan laajennusta koskien vakuutuksenhakijan henkilötietojen käsittelyä. Tätä voidaan pitää oikeustilaa selventävänä ja vakuutuksenhakijan edun mukaisena.

Finanssiala Ry:n tavoin Vakuutuskeskus ehdottaa, että tietosuojalain 6 §:n 1 momentin 1 kohdan lopussa olevaa mainintaa vastuunarvioimisesta ”ja” selvittämisestä muutettaisiin siten, että kohdassa puhuttaisiin vastuun arvioimisesta ”tai” selvittämisestä. Tämä vastaisi enemmän perusteluistakin ilmenevää tarkoitusta, sillä arviointi ja selvittäminen eivät aina tapahdu samanaikaisesti. Tämän ei tulisi estää säännöksen soveltumista henkilötietojen käsittelyyn.

Vakuutuskeskus ei kannata esitysluonnoksen uutta 6 §:n 3 momenttia, joka sisältää jo muualla säädettyjä velvoitteita ja jota voidaan pitää tarpeettomana kansallisena lisäsääntelynä. Vakuutuslaitoksen tulee jo nykyisin käsitellä henkilötietoja läpinäkyvästi ja perustella päätöksensä tietosuojasääntelyn, vakuutussääntelyn ja hallinnon yleislakien nojalla. Tilanteissa, joissa vakuutuslaitos käsittelee terveydentilatietoja, vaikuttavat ne käytännössä aina asian ratkaisuun, mikä ilmenee asiassa annetusta päätöksestä. Esitys jättää epäselväksi, mitä muuta uusi ilmoitusvelvollisuus sisältäisi ja miten se toteutettaisiin. Edelleen vakuutussektorin näkökulmasta säilytysajoista on kansallisesti säädetty jo esimerkiksi vakuutussopimuslain 74 §:ssä, liikennevakuutuslain 85 §:ssä sekä työtapaturma- ja ammattitautilain 275 §:ssä. Lisäksi käsittelyyn sovelletaan mm. yleisen tietosuojasetuksen mukaista tietojen minimointiperiaatetta. Näin ollen ehdotettu lisäys säilytysaikoja koskien olisi päällekkäistä ja tarpeetonta sääntelyä, joka aiheuttaisi tarpeetonta oikeudellista epäselvyyttä.

Kommenttinne koskien tietosuojalain 7 §:n ehdotettavia muutoksia (rikostuomioihin ja rikoksiin liittyvä käsittely):

-

Kommenttinne sertifiointielimien akkreditointia koskevista muutosehdotuksista:

-

Yleiset kommentit:

Vakuutuskeskus pitää hyvänä esityksessä ehdotettuja tiedonkulkua varmistavia ja oikeustilaa selventäviä säännöksiä.

Esityksessä ei oteta kantaa tiedonluovutusta ja -saantia koskevaan sääntelyyn, eikä tarkastella tämän sääntelyn suhdetta nyt esitettäviin yleisiin käsittelyn oikeusperusteisiin. Jos tarkoitus ei ole rinnastaa henkilötietojen käsittelyoikeutta tiedonsaanti- ja luovutusoikeuteen, olisi tämä hyvä todeta lain perusteluissa. Oikeudellista epäselvyyttä on toisinaan esiintynyt siitä, tarvitaanko erillistä tiedonluovutusta tai tiedonsaantia koskevaa sääntelyä, vai riittääkö yksin tietosuojalain yleissääntely esimerkiksi vakuutuslaitoksen tiedonsaantioikeudeksi (tai laajentamaan erityissääntelyn mukaista tiedonsaantioikeutta). Tällä hetkellä lakisäätöisissä vakuutuslajeissa on yksityiskohtaista tiedonsaanti- ja luovutusta koskevaa sääntelyä, jota tulkitaan suppeasti. Lisäksi käytännön

epäselvyyttä on esiintynyt siitä, tekeekö lain mukaisen välttämättömyysarvioinnin tiedon luovuttaja vai vastaanottaja. Oikeustilaa olisi syytä selventää edellä mainittujen käytännön haasteiden osalta.

Muun oikeusministeriön hallinnonalan lainsäädäntöön ehdotettavat muutokset:

Kommenttinne teknisiä rajapintoja ja katseluyhteyksiä koskevien säännösten päivittämisestä:

-

Kommenttinne yrityskiinnityslakia koskevista muutoksista:

-

Yleiset kommentit:

-

Muut kommentit:

Yleiset kommentit:

-

Kronbäck Visa
Vakuutuskeskus